

02011062107040012

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1106

21 Ιουλίου 2004

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. Α-30153/2330

Έγκριση Κανονισμού Υπηρεσίας Οδηγών Αστικών
Τροχιοδρόμων - TRAM.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. του άρθρου 14 του ΠΔ 397/1984 «Προσόντα, δοκιμασία και έκδοση αδειών ηλεκτροκινήτων λεωφορείων με κεραία, τροχιοδρόμων και σιδηροδρόμων, πλην εκείνων του ΟΣΕ».

β. του Ν. 1955/1991 «Ίδρυση Εταιρείας με την επωνυμία «ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ» και ρύθμιση συναφών θεμάτων» (Α' 112).

γ. του άρθρου 7Α του Ν. 2669/1998 «Οργάνωση και λειτουργία των Αστικών Συγκοινωνιών στην περιοχή Αθηνών-Πειραιώς και Περιχώρων» (Α' 283), όπως προστέθηκε το άρθρο αυτό με την παράγραφο 3β του άρθρου 14 του Ν. 2867/2000 «Οργάνωση και λειτουργία των τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (Α' 273).

δ. του άρθρου 29Α του Ν. 1558/1989, όπως προστέθηκε το άρθρο αυτό με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 και αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 1, παρ. 2α του Ν. 2469/199 (Α' 38).

2. Την υπ' αριθ. 12728/2001 Συμβολαιογραφική Πράξη σύστασης της TRAM ΑΕ καθώς και το Κωδικοποιημένο Καταστατικό αυτής, όπως ισχύει.

3. Το υπ' αριθ. 4880/19.5.2004 έγγραφο της TRAM ΑΕ, με το υπεβλήθη ο Κανονισμός Υπηρεσίας Οδηγών TRAM.

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Εγκρίνουμε τον Κανονισμό Υπηρεσίας Οδηγών της TRAM ΑΕ, όπως μας υποβλήθηκε από την Εταιρεία αυτή και έχει ως εξής:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΟΔΗΓΩΝ TRAM

1. Γενικοί Ορισμοί

1.1. Δικαιοδοσία

1. Η υπηρεσιακή οδηγία για την κυκλοφορία του τραμ

Αθηνών (Εγχειρίδιο κανονισμών χειρισμού τραμ) εκδόθηκε βάσει της διάταξης κατασκευής και λειτουργίας των τραμ.

Ισχύει για όλους τους οδηγούς.

2. Χαρακτηρισμοί που αφορούν σε άτομα ισχύουν ομοίως για άνδρες και γυναίκες.

3. Ως τραμ εννοούνται όλα τα οχήματα σταθερής τροχιάς που κινούνται επί τροχιοδρόμων ενσωματωμένων στον κυκλοφοριακό χώρο των δημοσίων οδών και προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες της οδικής κυκλοφορίας (συμπεριλαμβανομένων των επί τροχών ευρισκομένων οχημάτων αμφίδρομης πορείας).

4. Οι απαιτήσεις ως προς την ασφάλεια, την τάξη και την εξυπηρέτηση επιβατών καθορίζουν την διεξαγωγή της λειτουργίας της επιχείρησης.

5. Ο διευθυντής λειτουργίας, ο εκπρόσωπός του ή οι πληρεξούσιοί τους είναι αρμόδιοι για όλες τις υποθέσεις που θα προκύψουν από τις οδηγίες οδήγησης του τραμ.

1.2. Νομικές διατάξεις και υπηρεσιακοί κανονισμοί

1. Εκτός του εγχειριδίου οδηγίων για την οδήγηση του τραμ με τα συνημμένα έγγραφα, τις διορθώσεις και τις προσθήκες, η εκτέλεση της υπηρεσίας εκ μέρους των οδηγών ορίζεται ιδιαίτερα με βάση τα εξής:

α) Διάταξη σχετικά με την καταλληλότητα, τον έλεγχο και την έκδοση αδειών για τις εξετάσεις των οδηγών τραμ (ΠΔ 397/1984)

β) Νόμος 2669 της 18.12.1998. Οργάνωση και λειτουργία της αστικής συγκοινωνίας στην περιοχή Αθηνών - Πειραιώς και περίχωρα

γ) Η διάταξη κατασκευής και λειτουργίας των τραμ

δ) Διάταξη σχετικά με την οδική συγκοινωνία (ΚΟΚ)

ε) Κανόνες ναύλων,

στ) Πρόγραμμα υπηρεσίας,

ζ) Πρόγραμμα δρομολογίων

η) Από τον διευθυντή λειτουργίας εκδοθείσες οδηγίες υπηρετήσεως και χειρισμού

2. Εξουσιοδοτημένα άτομα έχουν το δικαίωμα να κάνουν υποδείξεις στους οδηγούς για την διατήρηση ασφαλούς οδήγησης και σωστής λειτουργίας.

Κάθε οδηγός οφείλει, αν αμφιβάλλει για την ερμηνεία μιας οδηγίας ή διαταγής, να απευθύνεται για διευκρινήσεις στον αρμόδιο προϊστάμενο.

2. Εξυπηρέτηση επιβατών

2.1. Βασικές αρχές της εξυπηρέτησης επιβατών

1. Ο επιβάτης βρίσκεται στο επίκεντρο των ενεργειών όλων εκείνων που εργάζονται στην ΤΡΑΜ Α.Ε. για την σωστή και ασφαλή εξυπηρέτησή του.

Η μεταφορά του πρέπει να γίνεται με ασφάλεια, κανονικά, με συνέπεια και υπευθυνότητα. Πρέπει να πείθεται καθημερινά για την ποιότητα της παροχής των υπηρεσιών που του προσφέρει η μεταφορά του με το τραμ.

Οι εγκαταστάσεις της επιχείρησης και τα οχήματα πρέπει να διατηρούνται σε καλή κατάσταση.

Ο οδηγός και οι επόπτες κατά την εκτέλεση της εργασίας των εκπροσωπούν την εταιρία ΤΡΑΜ Α.Ε. και είναι τα άτομα άμεσης επικοινωνίας με τον επιβάτη.

2. Απέναντι στον επιβάτη πρέπει να συμπεριφέρεται με ευγένεια, διακριτικότητα και σύνεση. Στις ερωτήσεις των επιβατών πρέπει να απαντάει με αντικειμενικότητα.

2.2. Εξυπηρέτηση επιβατών σε συγκοινωνία γραμμής

1. Η πληροφόρηση των επιβατών είναι μία σημαντική προϋπόθεση για την μετακίνησή τους. Ιδιαίτερα ισχύει αυτό για επιβάτες που δεν γνωρίζουν τις διαδρομές και τα συμβάντα, τα οποία οδηγούν σε διακοπή της λειτουργίας. Για την πληροφόρηση των επιβατών πρέπει να χρησιμοποιούνται οι εγκαταστάσεις επικοινωνίας του τραμ.

2. Σε ανακοινώσεις ονομάτων στάσεων πρέπει να είναι τα ονόματα αυτών επίκαιρα. Εάν πρέπει να ανακοινωθούν ονόματα στάσεων από τον οδηγό, τότε πρέπει να γίνονται αυτές οι ανακοινώσεις εγκαίρως και ευκρινώς, ενδεχομένως με υποδείξεις στην περίπτωση αλλαγής τραμ και άλλες συμπληρωματικές πληροφορίες.

3. Σε περίπτωση διαταραχής της λειτουργίας (π.χ. παρέκκλιση από το πρόγραμμα δρομολογίων) ή έκτακτα περιστατικά κατά την λειτουργία του τραμ πρέπει να ενημερώνονται οι επιβάτες εγκαίρως και να αναφέρεται η αιτία. Πρέπει να τους υποδεικνύονται δυνατότητες για την συνέχιση της πορείας τους ή για τις εναλλακτικές διαδρομές.

4. Διαδικασίες αλλαγής συγκοινωνιακού μέσου ή ανταποκρίσεις έχουν μεγάλη σημασία για τους επιβάτες. Αυτό απαιτεί μία φιλική προς τον επιβάτη συμπεριφορά ανάλογη της κατάστασης και συνιστά προσπάθεια εκ μέρους όλων των συνεργατών της εταιρείας.

5. Πρέπει να εξασφαλίζεται μία ευχάριστη ατμόσφαιρα εντός του τραμ με αερισμό, θέρμανση ή ψύξη. Τα φώτα στο εσωτερικό του τραμ πρέπει να ανάβουν εγκαίρως κατά το σούρουπο ή όταν το απαιτούν οι συνθήκες ορατότητας ή φωτισμού (ομίχλη, δυνατή βροχή). Αυτό ισχύει ακόμα και όταν δεν βρίσκονται επιβάτες στο τραμ.

6. Ο οδηγός είναι υπεύθυνος για την καθαριότητα του εσωτερικού του τραμ κατά την διάρκεια της υπηρεσίας του. Σε περίπτωση που ακαθαρσίες δεν είναι δυνατόν να απομακρυνθούν από τον ίδιο τότε πρέπει να ενημερωθεί το κέντρο ελέγχου λειτουργίας (Κ.Ε.Λ.).

7. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να ανταποκριθεί ο οδηγός οριστικά σε μία επιθυμία επιβατών ή δεν μπορεί να δοθεί ικανοποιητική απάντηση σε ερωτήσεις των επιβατών, τότε πρέπει να παραπεμφθεί ο επιβάτης στο κέντρο εξυπηρέτησης επιβατών. Σε αυτήν την περίπτωση πρέπει να δοθούν από τον οδηγό, κατόπιν απαίτησης του επιβάτη, το όνομά του και ο αριθμός της υπηρεσιακής του ταυτότητας.

8. Σε όλα τα οχήματα απαγορεύεται γενικά το κάπνισμα.

2.3. Ανάρμοστη συμπεριφορά επιβατών

1. Σε επιβάτες, που παραβιάζουν τους κανονισμούς των μέσων μεταφοράς, πρέπει να γίνεται ευγενικά αναφορά σε αυτούς τους κανονισμούς. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης πρέπει να ειδοποιείται το Κ.Ε.Λ. το οποίο θα ενημερώνει τον πλησιέστερο επόπτη στάσεων ή το προσωπικό Ασφάλειας προκειμένου να επιληφθεί του θέματος.

2. Εάν από την συμπεριφορά κάποιων επιβατών προκαλείται κίνδυνος για την ασφαλή μεταφορά των άλλων συνεπιβατών τους με το τραμ ή προκαλείται κίνδυνος στην ασφάλεια του τραμ ή στην πρόσκαιρη τάξη μέσα σ' αυτό ή διαταράσσεται η κυκλοφορία του τραμ επιτρέπεται να εξαιρεθούν από την μεταφορά τους - ει δυνατόν σε στάσεις. Αυτό ισχύει για ανήλικους, οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει ακόμα το 14ο έτος της ηλικίας τους μόνο τότε, εάν μπορούν να αφεθούν σε ένα άτομο της εμπιστοσύνης τους. Παράλληλα θα ειδοποιείται το Κ.Ε.Λ.

3. Σε περίπτωση που επιβάτες δεν ανταποκριθούν σε εντολή εγκατάλειψης του οχήματος, τότε πρέπει να επαναληφθεί αυτή η εντολή με υπόδειξη ότι κατ'αυτόν τον τρόπο εμπίπτουν σε ποινικές διατάξεις του νόμου περί διατάραξης συγκοινωνιών. Εάν δεν ανταποκριθούν οι επιβάτες και αυτή την φορά στην επαναληφθείσα σύσταση, τότε πρέπει να ειδοποιηθεί το Κ.Ε.Λ.

4. Σε περίπτωση που κάποιος επιβάτης ρυπαίνει το τραμ, πρέπει να του γίνει σύσταση και σε περίπτωση μη συμμόρφωσής του πρέπει να ειδοποιηθεί το Κ.Ε.Λ. Ο προϊστάμενος του Κ.Ε.Λ. αφού αξιολογήσει το περιστατικό και ανάλογα με την σοβαρότητά του θα ειδοποιήσει τις αστυνομικές αρχές.

2.4. Απολεσθέντα αντικείμενα

1. Απολεσθέντα αντικείμενα που έχουν βρεθεί στο τραμ ή σε χώρους της επιχείρησης πρέπει να φυλάσσονται προσεκτικά και - όσο το επιτρέπει το ωράριο υπηρεσίας του οδηγού, το αργότερο όμως στο τέλος της βάρδιάς του - να παραδίδονται με γραπτή δήλωση στην αρμόδια υπηρεσία ή σε επόπτη του τραμ.

2. Υποπτα αντικείμενα (π.χ. πακέτα, δοχεία κ.λ.π.), που δεν είναι δυνατόν να καταταγούν με σαφήνεια σε συνήθη απολεσθέντα αντικείμενα, πρέπει να ασφαρίζονται. Σε αυτή την περίπτωση, πρέπει οι επιβάτες να εγκαταλείψουν το τραμ. Πρέπει να ενημερωθεί το Κ.Ε.Λ., το οποίο και θα προβεί σε περαιτέρω λήψη μέτρων.

3. Απολεσθέντα αντικείμενα πρέπει να επιστρέφονται αμέσως στον κύριο του αντικειμένου, εάν αυτός μπορεί να αποδείξει με σαφήνεια το δικαίωμά του επιδεικνύοντας σαφή στοιχεία για το απολεσθέν αντικείμενο. Πριν την παράδοση του απολεσθέντος αντικειμένου πρέπει να κρατούνται τα στοιχεία του απωλέσαντα. Ο οδηγός ή ο επόπτης να καταχωρούν τα στοιχεία του επιβάτη και του αντικειμένου στο σχετικό έντυπο, να εγχειρίζεται στον επιβάτη το ανάλογο σημείο παραδόσεως - παραλαβής του αντικειμένου και να παραδίδεται το ταχύτερο το αντικείμενο στο τμήμα απολεσθέντων αντικειμένων.

4. Όταν παραδώσει επιβάτης ένα απολεσθέν αντικείμενο, πρέπει να εξακριβώνονται κατά δυνατότητα και να σημειώνονται τα στοιχεία του για την διευθέτηση της απαίτησης εύρεσης απολεσθέντων.

5. Λεπτομέρειες σχετικά με εύρεση απολεσθέντων αντικειμένων απαγορεύεται να ανακοινώνονται σε τρίτους ή μέσω ασυρμάτου.

3. Απαιτήσεις για τους οδηγούς

3.1. Καθήκοντα οδηγών

1. Κάθε οδηγός πρέπει να εκπληρώνει τα καθήκοντά του με δική του ευθύνη και ευσυνειδησία σύμφωνα με τους κανονισμούς οδήγησης του τραμ. Πρέπει να χειρίζεται την ιδιοκτησία της επιχείρησης με προσοχή και επιμέλεια, πράγμα που ισχύει ιδιαίτερα για τα οχήματα.

2. Κατά την ώρα της υπηρεσίας οι οδηγοί πρέπει να φορούν τη στολή που τους έχει χορηγηθεί από την εταιρεία. Ο οδηγός πρέπει να αναλαμβάνει τα υπηρεσιακά του καθήκοντα έχοντας μία επιμελημένη εμφάνιση. Αυτός ευρίσκεται εν ώρα εργασίας στο οπτικό πεδίο του κοινού και πρέπει να εκπροσωπεί, ως υπάλληλος της ΤΡΑΜ Α.Ε., την εταιρία αυτή οποιαδήποτε στιγμή επάξια.

3. Ο οδηγός υποχρεούται να εξοικειωθεί εγκαίρως με τα από αυτόν χειριζόμενα οχήματα και με τον εξοπλισμό τους. Το ίδιο ισχύει για την διαδικασία των ενεργειών του στις διαδρομές, η οποία είναι απαραίτητη για μία ασφαλή οδήγηση του οχήματος. Πρέπει να παρακολουθεί τα προγραμματισμένα σεμινάρια εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης. Πρέπει δε να γίνεται χρήση των προσφερομένων εκπαιδευτικών μέσων σε όλη τους την έκταση.

Στην περίπτωση ασαφειών πρέπει να απευθύνεται ο οδηγός στον προϊστάμενό του.

4. Ο οδηγός πρέπει να είναι διαρκώς ενημερωμένος σχετικά με το περιεχόμενο του εγχειριδίου κανονισμών οδήγησης των τραμ καθώς και των συνημμένων τους εγγράφων και των από την υπηρεσία γινομένων υποδείξεων. Το ίδιο ισχύει και για τις σχετικές νομικές διατάξεις.

5. Το εγχειρίδιο κανονισμών οδήγησης του τραμ πρέπει να το φέρει μαζί του στα από την υπηρεσία οργανωμένα εκπαιδευτικά και μετεκπαιδευτικά σεμινάρια.

6. Ο οδηγός πρέπει να γνωρίζει όλες τις νέες υπηρεσιακές κοινοποιήσεις και να ζητάει, εάν είναι απαραίτητο, ενημέρωση. Η άγνοια δεν ισχύει ως δικαιολογία.

7. Τις από την υπηρεσία εκδοθείσες ταυτότητες πρέπει να τις φέρουν οι οδηγοί μαζί τους στην υπηρεσία τους και να τις επιδεικνύουν, αν απαιτηθούν, σε προϊσταμένους, σε εξουσιοδοτημένα άτομα και σε αστυνομία καθώς και σε κάθε περίπτωση που θα απαιτηθεί.

8. Πρέπει να ακολουθούνται οι αστυνομικές διατάξεις, οι οδηγίες της πυροσβεστικής υπηρεσίας καθώς και υποδείξεις ή εντολές από εξουσιοδοτούμενους φορείς ή άτομα και που αποσκοπούν στην διάσωση ανθρωπίνων ζωών.

9. Εάν δοθούν εντολές ή οδηγίες, που ευρίσκονται σε αντίφαση με οδηγίες και προδιαγραφές που υπάρχουν ή υπάρχει αμφιβολία σχετικά με την ερμηνεία τους, τότε πρέπει να ενημερωθεί το Κ.Ε.Λ.

10. Ο οδηγός επιτρέπεται να εκτελεί μόνο τις υπηρεσιακές εργασίες για τις οποίες έχει την από την υπηρεσία καθορισμένη άδεια. Οι διαδρομές επιτρέπεται να διεξαχθούν μόνο κατόπιν εντολής (εντολή εκτέλεσης διαδρομής).

11. Το έντυπο της εντολής πρέπει να συμπληρώνεται κανονικά και να εμπεριέχει αληθή στοιχεία καθώς και να παραδίδεται σε εξουσιοδοτημένα άτομα της ΤΡΑΜ Α.Ε.

Οι διαδρομές επιτρέπεται να διεξαχθούν μόνο σε σιδηροδρομικές γραμμές για τις οποίες υπάρχει η ανάλογη γνώση με όλες τις ιδιαιτερότητες της διαδρομής. Σε περίπτωση άγνοιας πρέπει να αποκτήσει ο οδηγός προηγουμένως την οικειότητα με την διαδρομή που πρόκειται να διανύσει.

12. Σε ασυνήθιστα γεγονότα πρέπει να προσφέρουν οι εκτός υπηρεσίας οδηγοί βοήθεια, εφόσον αυτή απαιτηθεί.

13. Σε περιπτώσεις ασυνήθιστων συμβάντων προς διευκρίνηση της κατάστασης ο οδηγός παραπέμπεται μέσω του Κ.Ε.Λ. για γραπτή περιγραφή του συμβάντος.

3.2. Ευθύνη για τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης και τα οχήματα

1. Απαγορεύονται οι αυθαίρετες ενέργειες και οι τροποποιήσεις στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης και στα οχήματα. Δεν επιτρέπεται να γίνεται επέμβαση στην λειτουργία των οργάνων προστασίας.

2. Περιστατικά, τα οποία θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια λειτουργίας, την ασφάλεια και την τάξη ή είναι ποινικώς κολάσιμα, πρέπει να αναφέρονται ευθύς στον καθ' ύλην αρμόδιο της ΤΡΑΜ Α.Ε. Εάν είναι δυνατόν πρέπει να διαπιστωθούν και σημειωθούν τα προσωπικά στοιχεία των υπαιτίων και των μαρτύρων. Η παράλειψη αναφοράς οδηγεί σε συνυπευθυνότητα.

3. Σε αναρμόδιους δεν πρέπει να επιτρέπεται να χειρίζονται οχήματα ή όργανα ή να παραμένουν σε χώρους της εταιρείας.

4. Σαν αναρμόδιοι χαρακτηρίζονται και οι οδηγοί, για τους οποίους υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι δεν δύναται να εκτελέσουν με ασφάλεια την εργασία τους.

5. Στην περίπτωση που ο οδηγός χρειασθεί να εγκαταλείψει τον θάλαμο οδήγησης, οφείλει να εξασφαλίσει την ακινησία του οχήματος. Άδαιοι θάλαμοι οδηγών οφείλουν να κλειδώνονται.

6. Ζημιές σε εγκαταστάσεις της εταιρείας στα οχήματα καθώς και περιπτώσεις που θέτουν σε κίνδυνο την λειτουργία του τραμ πρέπει να αναφέρονται αμέσως στο Κ.Ε.Λ. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί και εξαλειφθεί άμεσα ένας υπάρχων κίνδυνος, πρέπει να απομονωθεί ο επικίνδυνος χώρος ή η εγκατάσταση, ώστε να μην είναι ελεύθερα προσβάσιμος στο κοινό.

3.3. Συμπεριφορά εντός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης

1. Ο οδηγός επιτρέπεται να χρησιμοποιεί μόνο τις σε αυτόν χαραχθείσες πορείες, εισόδους και εξόδους και να εισέρχεται μόνο σε αυτές τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, στις οποίες τον οδηγεί η εργασία του ή μία ρητή εντολή.

2. Ιδιαίτερα απαγορεύονται τα εξής:

α) η υπερπήδηση εργασιακών λάκκων ή εγκατάλειψη κινημένων εξόδων εργασίας,

β) η παραμονή κάτωθεν ή άνωθεν αιωρούμενων φορτίων, γ) η παραμονή έμπροσθεν, όπισθεν, κάτωθεν ή άνωθεν οχημάτων επί σιδηροτροχιάς, τα οποία ενδέχεται να τεθούν σε κίνηση. Η απόσταση που πρέπει να τηρείται από σταθμευμένα οχήματα είναι κατ' ελάχιστον 2,0 μέτρα,

δ) η είσοδος σε χώρο σιδηροτροχιών, που δεν εξασφαλίζουν την σίγουρη διέλευση ή παραμονή ή που μπορούν να κινηθούν (π.χ. αλλαγές τροχιάς),

ε) η αναρρίχηση και η παραμονή σε όρθια ή καθιστή θέση σε μέρη του οχήματος που δεν είναι προορισμένα για αυτόν τον σκοπό (π.χ. συμπλέκτες, ανασταλτήρες, ανοίγματα θυρών, μαρσπιέ),

στ) το περιτό ή μεγάλο σκύψιμο προς τα έξω κατά την διάρκεια της κίνησης του τραμ,

ζ) η επιβίβαση και αποβίβαση στο τραμ κατά την διάρκεια κίνησης.

3. Ο οδηγός πρέπει να συμπεριφέρεται στον χώρο των σιδηροτροχιών κατά τέτοιο τρόπο που να μην κινδυνεύει να παρασυρθεί από κινούμενα οχήματα.

4. Εάν ο οδηγός χρειασθεί να διανύσει συστοιχία σιδηροτροχιών, τότε οφείλει να βαδίζει ενάντια στην κατεύθυνση κανονικής κυκλοφορίας.

3.4. Υπηρεσιακό απόρρητο

1. Σχετικά με υπηρεσιακές υποθέσεις πρέπει να τηρείται το απόρρητο απέναντι σε τρίτους. Σε ερωτήσεις από συνεργάτες των αρχών εποπτείας, της εταιρίας TPAM Α.Ε. καθώς και σε αστυνομικές ή ανακριτικές αρχές πρέπει να δίνονται οι για την διευκρίνιση των περιστατικών απαραίτητες πληροφορίες, εφόσον αυτές συνδέονται με το συμβάν και αναγράφονται σε άμεση προσωπική παρατήρηση και αντίληψη.

2. Σε αξιόπιστο συμβάν επιτρέπεται η άρνηση κατάθεσης του δρόστη ελλείψει παρουσίας συνηγόρου του. Δεν επιτρέπεται η άρνηση χορήγησης στοιχείων ταυτότητας σε Αστυνομικές αρχές ή καθύλην αρμόδια άτομα της εταιρείας.

3. Ο προϊστάμενος πρέπει να ενημερώνεται εκτενώς από τον οδηγό για τις συνθήκες και τα πραγματικά περιστατικά κάθε συμβάντος πριν από την κατάθεση του στις προανακριτικές αρχές, ο οποίος υποχρεούται να παρέχει αληθείς πληροφορίες.

3.5. Καταλληλότητα και απαγόρευση στην εκτέλεση υπηρεσίας

1. Σε βλάβες υγείας, που μπορούν να έχουν επίδραση στην ασφαλή εκτέλεση της εργασίας του, δεν επιτρέπεται να προσφέρει τις υπηρεσίες του ο οδηγός του τραμ.

2. Δεν επιτρέπεται να εκτελείται εργασία από οδηγούς, οι οποίοι ευρίσκονται υπό την επίδραση αλκοολούχων ποτών, ναρκωτικών ή άλλων μέσων που βλάπτουν την ασφαλή εκτέλεση των δραστηριοτήτων τους. Το ίδιο ισχύει για όλα τα άτομα υπηρεσιακής ετοιμότητας.

3. Ο οδηγός, για τον οποίον υφίσταται υποψία για ανικανότητα εκτέλεσης της εργασίας, πρέπει να υποβάλλεται κατόπιν εντολής του προϊσταμένου του σε εξέταση.

4. Κάθε οδηγός πρέπει να αναφέρει αμέσως στον υπεύθυνο σύνταξης προγράμματος προσωπικού την αδυναμία του ή το κώλυμά του προς εκτέλεση υπηρεσίας καθώς και την δυνατότητά του για εκτέλεση υπηρεσίας μετά την άρση του κωλύματος. Η πληροφορία δίδεται εκτός του κανονικού χρόνου εργασίας στον υπεύθυνο δρομολόγησης, ο οποίος και ανάλογα θα αποφασίζει. Σε περίπτωση που καταστεί ένας οδηγός ανίκανος να εκτελέσει την υπηρεσία του, τότε πρέπει να διακοπεί το δρομολόγιο και να ενημερωθεί το Κ.Ε.Λ.

5. Δεν επιτρέπεται να υπάρχουν βλάβες ακοής και όρασης στην εκτέλεση της υπηρεσίας. Υπαγορευμένα βοηθητικά μέσα ακοής ή όρασης πρέπει να χρησιμοποιούνται εν ώρα υπηρεσίας.

6. Ο οδηγός θα πρέπει να υποβάλλεται κατόπιν εντολής του προϊσταμένου του σε προγραμματισμένη ιατρική εξέταση για να αποφασίζεται η καταλληλότητά του προς εκτέλεσης εργασίας.

3.6. Παραβάσεις κατά την εκτέλεση υπηρεσίας

1. Ο οδηγός, ο οποίος παραβιάζει τους νόμους ή υπηρεσιακές εντολές, καλείται από την υπηρεσία του σε απολογία.

2. Ο οδηγός, ο οποίος έχει αποδειχθεί ως ακατάλληλος ή αναξιόπιστος για την οδήγηση, δεν επιτρέπεται να απασχολείται πλέον ως οδηγός τραμ.

3. Εάν το απαιτεί η ασφάλεια λειτουργίας της εταιρείας ή των επιβατών, υποχρεούνται οι προϊστάμενοι ή τα εξουσιοδοτημένα άτομα να απαλλάξουν αμέσως τον οδηγό μέχρι την λήψη απόφασης από τον διευθυντή Λειτουργίας από τα υπηρεσιακά του καθήκοντα και εν ανάγκη να τον αντικαταστήσουν.

4. Σε περίπτωση παράβασης από τον οδηγό των Κανονισμών Ασφαλείας, Λειτουργίας, Υπηρεσίας καθώς και για οποιαδήποτε άλλη παράβαση θα εφαρμόζονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της «TPAM ΑΕ».

3.7. Νομικές υποθέσεις

1. Οι οδηγοί πρέπει να αναφέρουν αμέσως στην υπηρεσία γεγονότα που επιφέρουν διοικητικές ή ποινικές κυρώσεις που σχετίζονται με την εργασία τους. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει ο οδηγός να υποβάλλει όλα τα έγγραφα και προσκλήσεις που σχετίζονται με τα παραπάνω, απόσπασμα ποινικού μητρώου της εισαγγελίας ή σχετικά έγγραφα άλλων αρχών. Η απώλεια της άδειας οδήγησης του τραμ και η αφαίρεση του διπλώματος οδήγησης, πρέπει να αναφέρονται στον προϊστάμενο.

2. Εάν ο οδηγός προτίθεται να καταθέσει μήνυση για ένα υπηρεσιακό συμβάν ή να την ανακαλέσει, τότε πρέπει να ενημερωθεί ο προϊστάμενός του.

3. Οι οδηγοί πρέπει να αναφέρουν στο προϊστάμενό τους αμέσως τις αυτούς αφορούσες διαδικασίες αστικού δικαίου (υλικές ζημιές), εφ' όσον συνδέονται αυτές με ένα υπηρεσιακό συμβάν.

4. Χειρισμός και οδήγηση του οχήματος

4.1. Γενικά καθήκοντα κατά την οδήγηση του οχήματος

1. Τα τραμ οδηγούνται με οπτική ευθύνη του οδηγού. Η ασφαλής και κανονική διεξαγωγή της οδήγησης είναι πρωταρχικός παράγοντας.

2. Η μεταφορά ατόμων προσδίδει στον οδηγό μία ιδιαίτερη ευθύνη, στην οποία πρέπει να ανταποκριθεί με τον ορθό τρόπο οδήγησης και συμπεριφοράς.

3. Ο οδηγός οφείλει να διατηρεί τεταμένη την προσοχή του κατά την διάρκεια του δρομολογίου διατηρώντας σε κάθε στιγμή ελεύθερο το οπτικό του πεδίο.

4. Η ρύθμιση του καθίσματος του οδηγού και η καθιστή του στάση πρέπει να είναι τέτοιες, ώστε να μπορούν να αποφεύγονται σωματικές βλάβες.

5. Στον θάλαμο οδήγησης πρέπει να φυλάσσονται μόνο τα απαραίτητα για την εκτέλεση της οδήγησης. Προσωπικά αντικείμενα πρέπει να τοποθετούνται με τρόπο που να μην εμποδίζουν το οπτικό του πεδίο και να αποτελούν εν δυνάμει κίνδυνο. Οι υαλοπίνακες του χώρου οδήγησης πρέπει να είναι κενοί αντικειμένων. Για ζημιές ή απώλειες προσωπικών αντικειμένων του οδηγού την ευθύνη φέρει ο ίδιος.

6. Σε διασταυρώσεις σιδηροτροχιών ισχύει το αξίωμα «προτεραιότητας εκ δεξιών», εφ' όσον δεν έχει γίνει κάποια άλλη ρύθμιση.

7. Η διέλευση διασταυρώσεων με τρόποι έχει ρυθμιστεί στο παράρτημα Ε4.

8. Ο οδηγός πρέπει να εκτελεί τις ενέργειες χειρισμού και σύνδεσης με τέτοιο τρόπο ώστε να αποκλείονται σωματικές και υλικές βλάβες. Οφείλει να αποτρέπει λανθασμένες ενέργειες χειρισμού και σύνδεσης στο όχημα. Οι πόρτες οφείλουν να κρατούνται κλειστές κατά την διάρκεια της διαδρομής. Στον θάλαμο του οδηγού επιτρέπεται να παραμένουν τα κάτωθι άτομα:

- Εκπαιδευόμενοι οδηγοί με υπηρεσιακή εντολή
- Εξουσιοδοτημένοι συνεργάτες ή Κάτοχοι άδειας εκδοθείσης από τον διευθυντή λειτουργίας

9. Πρέπει να επιδιώκεται ένας οικονομικός τρόπος οδήγησης με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας. Η έναρξη λειτουργίας της εγκατάστασης αμμοσκορπίσματος πρέπει, εφόσον δεν τίθεται αυτόματα σε λειτουργία, να γίνεται στον απαιτούμενο βαθμό ανάλογα με τις περιστάσεις.

10. Τα δρομολόγια της γραμμής έχουν προτεραιότητα έναντι των ειδικών και υπηρεσιακών δρομολογίων.

11. Τα τραμ πρέπει να κινούνται με αναμμένα τουλάχιστον τα χαμηλά φώτα. Τα υπόλοιπα συστήματα φωτισμού του τραμ πρέπει να τίθενται εγκαίρως σε λειτουργία ανάλογα με τις συνθήκες φωτισμού. Ακόμα και σε τραμ, στα οποία δεν υπάρχει επιβάτης, πρέπει να είναι αναμμένος ο εσωτερικός και εξωτερικός φωτισμός σε άσχημες συνθήκες ορατότητας σε ολόκληρο το δίκτυο της διαδρομής.

12. Συστήματα σημάτων, φωτισμού και ήχου του τραμ επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν μόνο για υπηρεσιακούς και απαραίτητους για την συγκοινωνία σκοπούς. Για την διεξαγωγή της λειτουργίας του τραμ επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνο οι από την TPAM Α.Ε. χορηγούμενες εγκαταστάσεις επικοινωνίας.

13. Απαγορεύονται οι επεμβάσεις στο τεχνικό σύστημα των οχημάτων και οι αλλαγές στα στοιχεία ενδείξεων και χειρισμού του οχήματος.

4.2. Σύζευξη οχημάτων

1. Η σύζευξη των οχημάτων πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή και επιμέλεια. Οχήματα που πρέπει να συζευχθούν ή να αποσυζευχθούν πρέπει να είναι ασφαλισμένα με τη πέδη τους. Σε καμπύλες σιδηροτροχιών θα πρέπει να πλησιάζει κανείς πάντα από την εξωτερική πλευρά της καμπύλης. Σε διαδικασία σύζευξης στον ίδιο δρόμο ή στην παρακείμενη γραμμή πρέπει να δίδεται προσοχή στην υπόλοιπη οδική ή σιδηροδρομική κίνηση (κίνδυνος ατυχήματος!). Κατά την διάρκεια των κινήσεων του οχήματος δεν επιτρέπεται η παραμονή μεταξύ των οχημάτων και στο παλινδρομικό τμήμα των ζευκτών. Κατά τη διάρκεια όλων των εργασιών σύζευξης το όχημα πρέπει να ασφαρίζεται από ενδεχόμενη ακούσια μετακίνηση. Οχήματα με επισφαλείς συνδέσεις δεν επιτρέπεται να συζευχθούν.

2. Οχήματα με διαφορετικές μηχανικές συνδέσεις επιτρέπεται να συζευχθούν μόνο με έναν βοηθητικό υποδοχέα. Δρομολόγια με τέτοιου είδους συζευγμένα οχήματα επιτρέπονται μόνο σε περιπτώσεις βλάβης ή για σκοπούς αλλαγής γραμμής του τραμ. Για τα οχήματα που δεν είναι σε χρήση οι συνδέσεις πρέπει να ασφαρίζονται ανάλογα με τις οδηγίες του χρήστη.

3. Για την εκτέλεση των διαδικασιών σύζευξης και τις ιδιαίτερες στους τύπους των οχημάτων πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παραρτήματα Β «Υπηρεσία αλλαγής σιδηρογραμμής τραμ» και Γ «οδηγίες χειρισμού του οχήματος».

4.3. Αμαξοστάσια και εγκαταστάσεις στάθμευσης των οχημάτων

1. Στο αμαξοστάσιο και στους χώρους στάθμευσης των οχημάτων ισχύουν οι υπηρεσιακοί κανόνες της οδικής κυκλοφορίας καθώς και οι υπηρεσιακοί κανόνες οδήγησης σιδηροδρομικής του τραμ. Σε κάθε περίπτωση η ταχύτητα δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 15 km/h. Σε σημεία που δεν υπάρχει μεγάλη ορατότητα η ταχύτητα πρέπει να

ελαττώνεται και συγχρόνως να εκπέμπεται ηχητικό σήμα προειδοποιητικό.

2. Η ταχύτητα δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 5 km/h στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) σε όλα τα δρομολόγια οπισθοδρόμησης,
- β) τμήματα ελιγμών του τραμ, στα οποία δεν μπορούν να ακινητοποιηθούν όλα τα οχήματα με το φρένο λειτουργίας
- γ) δρομολόγια σε στεγασμένους χώρους οχημάτων.

3. Ο οδηγός πρέπει να βεβαιωθεί πριν την πρώτη εκκίνηση σταθμευμένου τραμ, ότι δεν εργάζεται κανείς στο τραμ του και ιδιαίτερα σε στεγασμένους χώρους ότι ουδείς ευρίσκεται κάτω ή πάνω από αυτό. Πριν από κάθε εκκίνηση πρέπει να εκπέμπει ο οδηγός προειδοποιητικό σήμα, σε στεγασμένους χώρους οχημάτων και σε μεγάλες με μη καλή ορατότητα διαδρομές (π.χ. σε φάλαγγες οχημάτων) πρέπει να επαναλαμβάνεται πολλές φορές το προειδοποιητικό σήμα.

4. Πριν τις εξόδους ή εισόδους σε στεγασμένους χώρους πρέπει ο οδηγός να έχει βεβαιωθεί, ότι η εξωτερική πύλη είναι τελείως ανοιχτή και ο ορατός χώρος της προς διέλευση σιδηροδρομικής γραμμής είναι ελεύθερος. Δεν επιτρέπεται να διέλθει το όχημα πάνω από λάκκους εργασίας όπου ευρίσκονται άτομα.

5. Πριν την είσοδο ή έξοδο του οχήματος πρέπει να σταματάει ο οδηγός στην εξωτερική θύρα. Εάν έχουν εκπληρωθεί οι στην παράγραφο 3 αναφερθείσες προϋποθέσεις, επιτρέπεται μετά την εκπομπή ενός ευκρινούς προειδοποιητικού σήματος με ιδιαίτερη παρατήρηση της οδού και του περιβάλλοντος χώρου να τεθεί το τραμ σε κίνηση.

6. Το τραμ πρέπει να ακινητοποιείται και να σταθμεύει σύμφωνα με τον κανονισμό ελιγμών του τραμ.

7. Εάν αναλάβει το τραμ το αρμόδιο για τους ελιγμούς προσωπικό, τότε πρέπει αυτό να ακινητοποιηθεί. Για την ακινητοποίηση πρέπει να ασφαλισθεί το τραμ κατά πάσας αναρμόδιας κινητοποίησής του και να κλειδωθεί ο θάλαμος του οδηγού.

8. Κατά τη στάθμευση του τραμ πρέπει να απενεργοποιείται η μπαταρία και να κλείνουν τα παράθυρα και οι θύρες. Πριν την εγκατάλειψη του τραμ πρέπει να διεξάγεται έλεγχος για εγκαταλειμμένα αντικείμενα.

9. Πρέπει να παραδίδονται η αναφορά διαδρομής και τα υπηρεσιακά έγγραφα.

10. Η ρύθμιση για την συμπεριφορά κατά την διαδικασία των ελιγμών καθορίζεται στο συνημμένο έγγραφο Β «Υπηρεσία ελιγμών».

11. Εάν τα τραμ σταθμεύουν σε εγκαταστάσεις στάθμευσης εκτός του αμαξοστασίου τότε πρέπει να ασφαρίζονται αυτά από ακούσια κίνηση ή από αναρμόδια είσοδο σε αυτά καθώς και από κινητοποίησή τους. Σε αυτή την περίπτωση ισχύουν οι ανάλογοι κανονισμοί.

Στο σκοτάδι πρέπει να υπάρχει μέριμνα για έναν επαρκή φωτισμό.

4.4. Παραλαβή και έλεγχος του τραμ

1. Τα τραμ, που έχουν οριστεί στο δίκτυο διαδρομών, πρέπει να είναι ασφαλή για την κυκλοφορία και λειτουργία τους.

2. Η κυκλοφοριακή και λειτουργική ασφάλειά τους είναι η προϋπόθεση για την ασφαλή διεξαγωγή της λειτουργίας τους.

3. Πρέπει να ελέγχεται η κυκλοφοριακή και λειτουργική

ασφάλεια του τραμ πριν την έξοδό του από τον χώρο στάθμευσης του. Η απαραίτητη έκταση του ελέγχου όσον αφορά την λειτουργική και κυκλοφοριακή ασφάλεια των τραμ έχει καθορισθεί στο συνημμένο έγγραφο Ζ «Έλεγχος της κυκλοφοριακής και λειτουργικής ασφάλειας των οχημάτων».

4. Στην παραλαβή του τραμ κατά την διαδρομή πρέπει να ανακοινώνει ο οδηγός χωρίς να του ζητηθεί στον αντικαταστάτη του όλες τις ελλείψεις ή ζημιές στο τραμ παραπέμποντάς τον στην καρτέλα του οχήματος.

Ιδιαιτερότητες στην διαδρομή και νέες γνωστοποιήσεις είναι επίσης ανακοινώσιμες.

5. Μετά την παραλαβή του τραμ πρέπει να ελέγχεται η αποτελεσματικότητα της πέδης του.

6. Εάν δεν είναι την χρονική στιγμή της αντικατάστασης του οδηγού ο αντικαταστάτης στην θέση του, τότε πρέπει μετά από συνεννόηση με το Κ.Ε.Λ. να συνεχίζει ο οδηγός την πορεία του μέχρι την αντικατάστασή του.

4.5. Φρένα

1. Όπου απαιτείται η χρήση πέδης πρέπει να εφαρμόζεται από τον οδηγό έγκαιρα και χωρίς απότομο τίναγμα προσέχοντας συγχρόνως την ολίσθηση των τροχών, εν ανάγκη οφείλει να σκορπίσει άμμο. Εάν οι τροχοί αρχίζουν να ολισθαίνουν, πρέπει να μειωθεί ο βαθμός της αναγκαίας πέδης λαμβάνοντας υπ' όψιν την υπόλοιπη για τη πέδηση αναγκαία απόσταση. Σε περίπτωση που τεθεί σε λειτουργία ο μηχανισμός για την προστασία από την ολίσθηση, μπορεί να αποφευχθεί ένα ενδεχόμενο απότομο τίναγμα από την λειτουργία της τροχοπέδης της σιδηροτροχιάς αμέσως πριν την ακινητοποίηση του τραμ με την ανάκληση της αναγκαίας πέδης, εάν το επιτρέπει αυτό η υπόλοιπη για τη πέδηση αναγκαία απόσταση.

2. Εάν δεν λειτουργεί η πέδη πορείας, τότε πρέπει να σταματήσει το τραμ με τα υπόλοιπα μέσα πέδης. Τα τραμ με μειωμένη επίδραση πέδης πρέπει να τα μεταχειρίζεται ο οδηγός σύμφωνα με το συνημμένο έγγραφο Η „Κατάλογος αποκατάστασης βλάβης”.

3. Εάν επιβάτες θέσουν σε λειτουργία την πέδη κινδύνου, τότε πρέπει να εξακριβωθούν τα αίτια και οι επιδράσεις αυτής. Εάν υπάρχουν οι προϋποθέσεις συνέχισης της διαδρομής, πρέπει να τοποθετείται πάλι στην θέση της η λαβή της πέδης κινδύνου.

4. Εάν υπάρχει ο απειλούμενος κίνδυνος μιας σύγκρουσης του τραμ με άλλα οχήματα, διαβάτες ή αντικείμενα, τότε πρέπει να τίθεται σε λειτουργία ο μηχανισμός πέδησης εξαιτίας κινδύνου. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να τίθεται ο μοχλός πορείας πέδης σε θέση πέδησης εξαιτίας κινδύνου και να αφήνεται σε αυτή την θέση μέχρι την παρέλευση αυτού. Σε περίπτωση αμφιβολιών πρέπει να κρατείται ο μοχλός πορείας-πέδης στην θέση πέδησης εξαιτίας κινδύνου μέχρι την ακινητοποίηση του τραμ.

5. Το τραμ πρέπει να ακινητοποιείται με πέδη κινδύνου, εάν απειλείται η ζωή του οδηγού και δεν είναι δυνατόν να ακινητοποιηθεί το τραμ με τον μοχλό πορείας-πέδης.

6. Μετά από κάθε πέδηση εξαιτίας κινδύνου πρέπει να ενημερώνεται ο οδηγός για την κατάσταση υγείας των επιβατών. Πρέπει να αναζητούνται μάρτυρες.

7. Το πλήκτρο ενεργοποίησης της μαγνητικής πέδης επιτρέπεται να χρησιμοποιείται μόνο σε αντίξοες συνθήκες, εάν υφίσταται η απειλή να μπλοκάρουν οι τροχοί. Πριν την ακινητοποίηση του τραμ πρέπει να αίρεται η δράση της μαγνητικής πέδης.

8. Στην περίπτωση της απώλειας της πέδης δεν επιτρέπεται η συνέχιση της διαδρομής. Η μετακίνηση του τραμ πρέπει να πραγματοποιείται με διαδικασία ώθησης ή ρυμούλκησης.

5. Διεξαγωγή της λειτουργίας της επιχείρησης

5.1. Συμπεριφορά κατά την διάρκεια της διαδρομής

1. Δεν επιτρέπονται στο οδηγό κατά την διάρκεια της διαδρομής τα εξής:

α) Να καταναλώνει τρόφιμα,

β) Να καπνίζει,

γ) Να συνομιλεί,

δ) Να χρησιμοποιεί το μικρόφωνο των εγκαταστάσεων μετάδοσης στο τραμ, εάν δεν είναι απαραίτητο για υπηρεσιακού λόγου,

ε) Να χρησιμοποιεί για άλλους πέρα από τους υπηρεσιακούς σκοπούς ραδιόφωνα ή συσκευές εκπομπής ήχου και /ή εικόνας,

στ) Να χρησιμοποιεί ασυρμάτους και κινητά τηλέφωνα.

5.2. Ταχύτητες οδήγησης /απόσταση τραμ

1. Σε γραμμές εκτός αποκλειστικού διαδρόμου ισχύει η ανώτατη επιτρεπόμενη ταχύτητα του κώδικα οδικής κυκλοφορίας. Σε αποκλειστικές διαδρομές ισχύει η από την υπηρεσία καθορισμένη ανώτατη ταχύτητα.

2. Η ταχύτητα οδήγησης πρέπει να επιλέγεται κατά τέτοιο τρόπο που να μπορεί το τραμ ακίνδυνα να σταματήσει οποιαδήποτε στιγμή με ένα φρενάρισμα την πορεία του. Εάν επιδεινώνεται από εξωτερικές επιδράσεις η τριβή επαφής μεταξύ του τροχού και της σιδηροτροχιάς, τότε πρέπει να προσαρμόζεται η ταχύτητα οδήγησης εξαιτίας της επιμήκυνσης της αναγκαίας για την πέδηση απόστασης.

3. Σε διαδρομές ελεύθερης επιλογής της ταχύτητας πρέπει να γίνεται τέτοια επιλογή ταχύτητας που να δύναται ο οδηγός οποιαδήποτε στιγμή να έχει υπό τον έλεγχό του το τραμ και να είναι εξασφαλισμένη η ασφάλεια ακόμα και σε αντίξοες συνθήκες.

4. Στις καμπύλες των σιδηροτροχιών η ανώτατη ταχύτητα διέλευσης ορίζεται από την υπηρεσία.

5. Δεν πρέπει να γίνεται υπέρβαση των ανώτατων ορίων ταχύτητας στις παρακάτω περιπτώσεις:

- κατά τη διέλευση από στάσεις χωρίς το τραμ να σταματήσει: 40 Km/h

- κατά την διέλευση κατ' αιχμήν από αλλαγή τροχιάς μη ασφαλισμένης ρύθμισης: 15 Km/h.

6. Στην περίπτωση σημαντικής παρεμπόδισης της ορατότητας πρέπει να μειώνεται η ταχύτητα οδήγησης τόσο ώστε να υπάρχει δυνατότητα ακινητοποίησης του τραμ με μια πέδηση εντός της μισής ορατής απόστασης. Εάν η ορατότης απαγορεύει περαιτέρω ασφαλή οδήγηση οφείλει ο οδηγός να ακινητοποιεί το όχημα και να ενημερώνει το Κ.Ε.Λ.

7. Από προπορευόμενα τραμ πρέπει να διατηρείται τέτοια απόσταση που να εξαλείφει την πιθανότητα συγκρούσεων καθώς και την άσκοπη στάση εντός στάσεων.

8. Μεταξύ σταθμευμένων τραμ πρέπει να διατηρείται απόσταση τουλάχιστον δύο μέτρων. Αυτό δεν ισχύει για σταθμευμένα οχήματα εντός του Αμαξοστασίου.

5.3. Σήματα

1. Τα σήματα σύμφωνα με το παράρτημα Β «Κανονισμός σημάτων» πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν μαζί με τα σήματα της τροχαίας του κανονισμού οδικής κυκλοφορίας.

2. Τα σήματα πρέπει να εκπέμπονται εγκαίρως και ευκρινώς.

3. Σε περίπτωση που λείπει ένα σήμα ή δεν μπορεί να γίνει ευκρινώς αντιληπτό, πρέπει ο οδηγός να δρα ανάλογα έχοντας σαν γνώμονα την ασφάλεια των επιβατών και του οχήματος.

4. Όταν λείπουν σήματα οδήγησης στους φωτεινούς σηματοδότες, πρέπει να ενημερώνεται το κέντρο ελέγχου και μετά από σύστασή του θα πρέπει να προβαίνει ο οδηγός στις ανάλογες ενέργειες.

5. Εάν διασταυρώνεται το τραμ κατά την αλλαγή της θέσης του σε άλλη λωρίδα ή κατά την προσέγγισή του στο διαχωριστικό του οδικού καταστροφώματος με τα υπόλοιπα στην οδική κυκλοφορία συμμετέχοντα οχήματα, τότε πρέπει να γίνεται ένδειξη του σήματος Σ 4 του τραμ (σήμα ένδειξης κατεύθυνσης πορείας).

6. Σε θέσεις με παραλλήλως κινούμενες κοινές σιδηροτροχιές, των οποίων η προτεραιότητα δεν ρυθμίζεται με σήματα οδήγησης, πρέπει να γίνεται η ένδειξη έγκαιρα πριν από την αναχώρηση από το δεξιά ευρισκόμενο τραμ του σήματος Σ 4 (σήμα ένδειξης κατεύθυνσης πορείας) στην αριστερή πλευρά.

7. Σήματα ελιγμών επιτρέπεται να δίδονται μόνο με τεχνικά μέσα συνεννόησης. Το σήμα του ελιγμού Ελ 3 (στάση ελιγμού) ισχύει, εάν γίνεται αντιληπτό ακουστικά ή οπτικά.

8. Εάν ένα σήμα είναι καλυμμένο τότε δεν ισχύει για το χρονικό διάστημα που υπάρχει η επικάλυψη.

5.4. Κλειδιά αλλαγής πορείας των γραμμών του τραμ

1. Όταν το τραμ διέρχεται από την αιχμή της αλλαγής πρέπει να πλησιάζει έτσι ώστε να ελέγχεται με γυμνό οφθαλμό, η κανονική εφαρμογή και των δύο βελονών της αλλαγής ως προς την τελική τους θέση.

2. Η θέση της αλλαγής τροχιάς πρέπει να συμφωνεί με την θέση που προσδιορίζεται απ' την σηματοδότηση.

3. Ο τρόπος τοποθέτησης των διαφόρων αλλαγών τροχιάς και η συμπεριφορά σε περίπτωση βλάβης προσδιορίζεται στο παράρτημα Η «Ειδικές ρυθμίσεις».

4. Εφόσον ευρίσκονται κάτωθεν του οχήματος σημεία αλλαγής, δεν επιτρέπεται ουδεμία αλλαγή κατεύθυνσης. Σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, πρέπει να ενημερώνεται το κέντρο ελέγχου κυκλοφορίας. Πριν από την αλλαγή κατεύθυνσης πρέπει να ελέγχεται η ορθή διάταξη της βελόνης της αλλαγής.

5.5. Διαδρομές μονής σιδηροτροχιάς

1. Διαδρομές μονής σιδηροτροχιάς επιτρέπεται να διανύονται με τέτοια ταχύτητα, ώστε να δύναται να σταματήσει το όχημα στο ήμισυ της ορατής απόστασης.

2. Το όχημα δεν επιτρέπεται να εισέλθει μεταξύ των άλλων σε σιδηροτροχιές μονής διαδρομής, εάν υπάρχει ένδειξη για κατειλημμένη γραμμή ή υπάρχει βλάβη στον μηχανισμό σημάτων.

Σε κάθε περίπτωση πρέπει να ενημερώνεται το κέντρο ελέγχου.

5.6. Διέλευση συρμού από εργοτάξια και επικίνδυνα σημεία

1. Κατά την διέλευση από εργοτάξια και επικίνδυνα σημεία, ο οδηγός πρέπει να δεικνύει την διέλευση του τραμ με την εκπομπή έγκαιρου προειδοποιητικού σήματος. Η διέλευση από εργοτάξια είναι τότε μόνο επιτρεπτή εάν αυτά έχουν καθαριστεί παντελώς από οποιοδήποτε εμποδίζον αντικείμενο. Πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν τα σύμβολα ή σήματα του ατόμου που είναι υπεύθυνο για

την ασφάλεια. Η επιτρεπτή ταχύτητα του τραμ κατά την διέλευσή του από το εργοτάξιο ανέρχεται στα 10 km/h, εφόσον δεν έχει δοθεί με σήμα άλλη ταχύτητα.

Οχήματα επισκευής εναέριων γραμμών, σιδηροδρομικά οχήματα, σκάλες ή ανυψωτήρες, τα οποία ευρίσκονται στον χώρο των σιδηροδρομικών γραμμών, πρέπει να προσεγγίζονται διατηρώντας μία απόσταση ελιγμών τουλάχιστον 10 μέτρων.

2. Εάν πρέπει να διέλθει το τραμ από ένα εργοτάξιο με χαμηλωμένο παντογράφο, τότε πρέπει προηγουμένως να ελέγχεται η λειτουργία του. Μετά από επαρκείς δοκιμές το κατέβασμα του παντογράφου πρέπει να εκτελείται με αποσυνδεδεμένο το ρεύμα κίνησης του τραμ. Η επανατοποθέτησή του γίνεται μετά την ολοκληρωτική διέλευση από το εργοτάξιο.

5.7. Ραδιοτηλεφωνικές εγκαταστάσεις και σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές βασιζόμενο σύστημα κέντρου ελέγχου του τραμ

1. Οι ραδιοτηλεφωνικές εγκαταστάσεις επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μόνο για τις απαραίτητες ανακοινώσεις που αφορούν την επιχείρηση ή σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης για την παροχή βοήθειας σε άλλα άτομα.

2. Για τον χειρισμό των ραδιοτηλεφωνικών εγκαταστάσεων και την καταχώρηση του τραμ στο σε υπολογιστή βασιζόμενο σύστημα κέντρου ελέγχου πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν το παράρτημα Δ «το βασιζόμενο σε ηλεκτρονικό υπολογιστή σύστημα κέντρου ελέγχου και ραδιοτηλεφωνικά μέσα».

3. Οι συνδιαλέξεις από ασύρματο πρέπει να είναι σύντομες και ουσιώδεις.

5.8. Ανακοινώσεις

1. Σε μία ανακοίνωση πρέπει να αναφέρονται το σημείο αναγνώρισης του ασυρμάτου (γραμμή και πορεία), η θέση και η κατεύθυνση πορείας.

2. Το κέντρο πρέπει να ειδοποιείται αμέσως σε όλες τις περιπτώσεις που έχουν επίδραση στην κανονική και ασφαλή λειτουργία της επιχείρησης. Σε αυτές τις περιπτώσεις ανήκουν μεταξύ των άλλων τα εξής:

α) Ατυχήματα, ξαφνικές επιθέσεις και βιαιοπραγίες.

β) Ατυχήματα χωρίς την συμμετοχή του τραμ με σκοπό την παροχή άμεσης βοήθειας.

γ) Παρεμπόδιση της ομαλής κυκλοφορίας του.

δ) Εκτροχιασμός και εσφαλμένη τοποθέτηση στη σιδηροτροχιά.

ε) Πυρκαγιά στο όχημα.

στ) Βλάβες στην σιδηροδρομική γραμμή, περιστάσεις ή ζημιές, οι οποίες βλάπτουν την ασφάλεια ή μπορούν να προκαλέσουν ζημιές στο τραμ ή στις σιδηροδρομικές εγκαταστάσεις.

ζ) Βλάβες στο τραμ και σε εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

η) Περιστατικά, από τα οποία μπορούν να αναμένονται απαιτήσεις ή παράπονα.

θ) Παραβιάσεις νόμων και διατάξεων που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την τάξη της λειτουργίας της επιχείρησης.

ι) Βλάβες σε συστήματα σημάτων και φωτεινών συμβόλων καθώς και της τεχνικής ασφάλισης των διαβάσεων των σιδηροδρομικών γραμμών.

κ) Στάσεις που δεν πραγματοποιούνται.

λ) Ρύπανση του οχήματος.

μ) Άλλα σημαντικά περιστατικά.

3. Πέραν τούτου πρέπει να γίνεται γραπτή δήλωση στις κάτωθι περιπτώσεις:

- α) Ατυχήματα, ξαφνικές επιθέσεις και βιαιοπραγίες.
- β) Εκτροχιασμοί.
- γ) Βλάβες ή ελλείψεις στο τραμ, οι οποίες παρουσιάζονται κατά την διάρκεια της υπηρεσίας του οδηγού ή υφίστανται κατά την είσοδο του τραμ στο αμαξοστάσιο, ακόμα και αν αυτές εμφανίστηκαν για μικρό χρονικό διάστημα.
- δ) Περιστατικά, από τα οποία μπορούν να αναμένονται απαιτήσεις ή παράπονα.
- ε) Παραβιάσεις νόμων και διατάξεων που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την τάξη της λειτουργίας της επιχείρησης.
- στ) Ρύπανση του τραμ.
- ζ) Χρήση του πυροσβεστήρα, του κουτιού πρώτων βοηθειών και αντικειμένων εξοπλισμού, εάν αυτά δεν μπορούν γι' αυτό τον λόγο πλέον να χρησιμοποιηθούν χωρίς κανένα πρόβλημα.
- η) Απολεσθέντα αντικείμενα.
- θ) άλλα περιστατικά που μπορεί να έχουν σημασία για την λειτουργία της επιχείρησης.

4. Η γραπτή δήλωση συντάσσεται σε υπηρεσιακά έντυπα και πρέπει να παραδίδεται το αργότερο στο τέλος της υπηρεσίας του οδηγού στο Κ.Ε.Λ. Πρέπει να αναφέρονται επίσης πάντα σ' αυτήν τα προσωπικά στοιχεία των υπαίτιων ή των εχόντων ανάγκη βοήθειας ατόμων.

5.9. Παροχή βοήθειας

1. Σε αβοήθητα ή τραυματισμένα άτομα πρέπει να παρέχεται βοήθεια - ακόμα και εκτός του τραμ -. Εν ανάγκη πρέπει να ζητηθεί βοήθεια. Η θέση του τραυματισμένου ατόμου πρέπει απαραίτητα να ανακοινώνεται για την λήψη ενδεχομένων απαραίτητων μέτρων διάσωσής του.

2. Η περιθαλψη αβοήθητων ή τραυματισμένων ατόμων εναπόκειται στον οδηγό για όσο χρονικό διάστημα χρειάζεται μέχρι να αναλάβει κάποιος άλλος την φροντίδα αυτών. Εάν είναι απαραίτητο πρέπει ο οδηγός να προβαίνει στην παροχή περαιτέρω βοήθειας.

3. Η θέση ενός τραυματισμένου ατόμου επιτρέπεται να αλλάξει μόνο εάν προλαμβάνεται με αυτή την αλλαγή μία περαιτέρω βλάβη του ατόμου και/ή αυτό απαιτείται από τα μέτρα πρώτων βοηθειών.

4. Εάν άτομα υποστούν ηλεκτροπληξία ή κινδυνεύσουν από ηλεκτρικό ρεύμα, τότε πρέπει να δίδεται εντολή διακοπής των ηλεκτροφόρων τμημάτων.

5.10. Υπηρεσιακά και ειδικά δρομολόγια

1. Τα υπηρεσιακά και ειδικά δρομολόγια πρέπει να είναι αναγνωρίσιμα από τους επιβάτες.

2. Δεν επιτρέπεται να παραλαμβάνονται επιβάτες σε υπηρεσιακά δρομολόγια. Σε οδηγούς επιτρέπεται να συνταξιεύουν μόνο για υπηρεσιακούς λόγους. Σε εξουσιοδοτημένους συνεργάτες επιτρέπεται κατά κανόνα να συνταξιεύουν σε αυτά τα δρομολόγια.

6. Εκτέλεση της Λειτουργίας

6.1. Εκτέλεση υπηρεσίας και υπηρεσιακός εξοπλισμός

1. Ο χρόνος έναρξης της υπηρεσίας του οδηγού, η αντικατάστασή του, το τέλος της υπηρεσίας του και οι σχετικοί τόποι προκύπτουν από το πρόγραμμα υπηρεσίας που ισχύει για την ημέρα της υπηρεσίας. Ο οδηγός πρέπει να ενημερώνεται έγκαιρα σχετικά με την υπηρεσία του. Δεν επιτρέπεται η αυθαίρετη παρέκκλιση από το ως άνω πρόγραμμα.

2. Κατά την ανάληψη της υπηρεσίας του ο οδηγός στο αμαξοστάσιο των τραμ πρέπει να δηλώνεται στον για την εκτέλεση της υπηρεσίας υπεύθυνο επόπτη κυκλοφορίας.

3. Πρέπει να παραλαμβάνονται η εντολή πορείας με τις απαραίτητες για την διαδρομή πληροφορίες, τα απαραίτητα αντικείμενα εξοπλισμού και τα υπηρεσιακά έντυπα. Εν συνεχεία ο οδηγός πρέπει να παίρνει μαζί του όλα τα αναγραφόμενα αντικείμενα εξοπλισμού (σημείο 6.1. παράγραφος 4) και το πρόγραμμα υπηρεσιακών δρομολογίων.

4. Ο οδηγός λαμβάνει τα κάτωθι αντικείμενα εξοπλισμού και οφείλει να τα έχει μαζί του κατά την διάρκεια της υπηρεσίας του.

- α) Ρολόι με ακριβή ένδειξη ώρας,
- β) Πρόγραμμα δρομολογίων, πρόγραμμα υπηρεσίας
- γ) Εγχειρίδιο κανονισμών οδήγησης του τραμ
- δ) Μαρκαδόρους
- ε) Σφυρίχτρα σημάτων,
- στ) Κλειδιά οχήματος και υπηρεσιακά κλειδιά.
- ζ) Έντυπα,
- η) Στυλό.

6.2. Πρόγραμμα δρομολογίων και πινακίδες του τραμ

1. Τα δρομολόγια πρέπει να γίνονται σύμφωνα με το πρόγραμμα δρομολογίων.

Το Κ.Ε.Λ. έχει το δικαίωμα να θέσει εκτός ισχύος το πρόγραμμα δρομολογίων.

2. Οι πληροφορίες σχετικά με τα δρομολόγια γραμμής και το τέρμα τους πρέπει να ρυθμίζονται και να ετοιμάζονται σύμφωνα με το πρόγραμμα δρομολογίων.

Δεν επιτρέπεται να γίνονται αυθαίρετες παρεκκλίσεις από τα συγκεκριμένα δρομολόγια.

6.3. Εξυπηρέτηση στάσεων και συγκοινωνία ανταπόκρισης

1. Από τις στάσεις πρέπει να γίνεται η αναχώρηση των τραμ την ώρα που αναφέρεται στο πρόγραμμα. Απαγορεύεται η αναχώρηση του τραμ ενωρίτερα.

2. Σε δρομολόγια γραμμής πρέπει να σταματάει το τραμ σε κάθε στάση. Επιτρέπεται η συνέχιση της πορείας του τραμ χωρίς να σταματήσει στην στάση μόνο εάν διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχουν άτομα στην στάση για επιβίβαση ή δεν έχει εκδηλωθεί επιθυμία αποβίβασης από επιβάτη του τραμ. Σε ασαφείς καταστάσεις πρέπει ο οδηγός να σταματάει πάντα στις στάσεις.

3. Το τραμ πρέπει να σταματάει κατά τέτοιο τρόπο που να ευρίσκεται αυτό στην μέση της στάσεως. Αυτό δεν ισχύει, εάν έχει ορισθεί δια σήματος ένα άλλο σημείο στάσεως.

4. Η αποβίβαση και επιβίβαση επιτρέπεται μόνο από την εκάστοτε προβλεπόμενη πλευρά του τραμ.

5. Εάν δεν μπορούν να επιβιβαθούν πλέον άλλοι επιβάτες σε ένα τελείως κατειλημμένο τραμ, τότε πρέπει να παραπέμπονται αυτοί ευγενικά στο επόμενο. Οι πόρτες θα πρέπει να κλείνουν με πολύ μεγάλη προσοχή. Το κέντρο ελέγχου του τραμ πρέπει να ενημερώνεται για την κατάσταση.

6. Το κλείσιμο των θυρών χειροκίνητα επιτρέπεται μετά από οπτικό έλεγχο. Η πόρτα του τραμ πρέπει να παραμένει ξεκλειδωτή σε όλη την διάρκεια αναμονής του προ της εκκίνησης.

7. Ο οδηγός πρέπει να βεβαιώνεται οπτικά, ότι η διαδικασία εξυπηρέτησης των επιβατών στην στάση έχει ολοκληρωθεί. Οι πόρτες επιτρέπεται να κλείνουν χειροκίνητα μόνο αμέσως πριν την αναχώρηση.

8. Αμέσως πριν την αναχώρηση πρέπει ο οδηγός να βεβαιώνεται μέσω του εξωτερικού καθρέφτη του τραμ και ενδεχομένως μέσω υπάρχοντος καθρέφτη θεώρησης του δρόμου, ότι δεν κινδυνεύουν άτομα ή δεν μπορούν να δημιουργηθούν υλικές ζημιές.

9. Σε στάσεις αλλαγής συγκοινωνιακού οχήματος πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν η ανταπόκριση. Ο οδηγός πρέπει να περιμένει τις προβλεπόμενες ανταποκρίσεις. Σε τυχαίες ανταποκρίσεις που τις αντιλαμβάνεται οπτικά ο οδηγός, πρέπει να αποφασίζει αυτός σύμφωνα με το πνεύμα της εξυπηρέτησης των επιβατών.

6.4. Παραλαβή επιβατών από δρομολόγια επιβίβασης και αποβίβασης.

1. Σε εμπορικά δρομολόγια πρέπει να μεταφέρονται επιβάτες.

2. Ο οδηγός πρέπει να βεβαιώνεται, ότι δεν ευρίσκονται επιβάτες στο τραμ κατά την πορεία του σε μη εμπορικά δρομολόγια.

6.5. Συμπεριφορά σε στάσεις τέρματος.

1. Το τραμ πρέπει να οδηγείται σύμφωνα με την ισχύουσα διάταξη οδήγησης στον προβλεπόμενο χώρο στάθμευσης και να ακινητοποιείται. Στον χώρο αυτό πραγματοποιείται ο έλεγχος και η προετοιμασία του τραμ για την νέα διαδρομή του.

2. Πέραν τούτου πρέπει κατά κανόνα ο οδηγός να προβαίνει στις κάτωθι ενέργειες:

- να κάνει την ενημέρωση στην εντολή πορείας,
- να ελέγχει την εσωτερική και εξωτερική κατάσταση του τραμ και να ελέγχει το τραμ για απολεσθέντα αντικείμενα
- Οι ακαθαρσίες πρέπει όσο είναι δυνατόν να απομακρύνονται.

3. Σε στάσεις τέρματος, οι οποίες είναι συγχρόνως και στάσεις αφετηρίας, πρέπει ο οδηγός να καθιστά δυνατή την επιβίβαση των επιβατών στην διάρκεια του χρόνου αναμονής.

7. Ανωμαλίες και περιστατικά κατά την λειτουργία

7.1. Γενικές ρυθμίσεις

1. Περιστατικά, τα οποία οδηγούν σε διακοπή της λειτουργίας του τραμ, πρέπει να αναφέρονται αμέσως στο Κ.Ε.Λ. της επιχείρησης. Πρέπει να εφαρμόζονται με ηρεμία και σύνεση όλα τα μέσα για να αποφεύγονται περαιτέρω ζημιές και να αποκαθίσταται η βλάβη. Δεν πρέπει σε αυτή την περίπτωση να θέτει ο οδηγός σε κίνδυνο την δική του ασφάλεια και την ασφάλεια των επιβατών.

2. Εάν δεν είναι δυνατή η συνέχιση της πορείας, τότε πρέπει να ασφαρίζεται το τραμ και να γίνεται ένδειξη του Σ 5 (προειδοποιητικό φωτεινό σήμα).

3. Εάν πρέπει ο οδηγός να απομακρυνθεί από το τραμ, τότε πρέπει να το δηλώσει στο Κ.Ε.Λ.

4. Εάν πρέπει να εγκαταλείψουν επιβάτες το τραμ εκτός στάσεων, τότε πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας τους. Πριν την αποβίβασή τους πρέπει ο οδηγός να τους προειδοποιεί για πιθανούς κινδύνους, όπως π.χ. η οδική κυκλοφορία και το μη υπάρχον σκαλοπάτι αποβίβασης.

5. Μετά την διευθέτηση της βλάβης πρέπει να διευκρινισθεί απ' το κέντρο ελέγχου η περαιτέρω διαδικασία που θα ακολουθηθεί.

7.2. Ατύχημα

1. Τα ατυχήματα είναι συμβάντα, κατά τα οποία το τραμ ήρθε σε επαφή με άλλα οχήματα, ανθρώπους, ζώα, σταθερά ή κινητά αντικείμενα.

2. Για την εξακρίβωση των στοιχείων του ατυχήματος είναι απαραίτητο να συντάσσεται το σχετικό έντυπο δήλωσης το οποίο πρέπει να περιέχει:

α) Την ακριβή περιγραφή του συμβάντος.

β) Τα προσωπικά στοιχεία των εμπλεκόμενων στο ατύχημα, ενδεχομένως με άλλο όχημα την ασφάλεια του οχήματος.

γ) Τα στοιχεία των μαρτύρων.

Σε ατυχήματα με σταθερά αντικείμενα πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία του ιδιοκτήτη του αντικειμένου.

δ) Τα ονόματα και ο υπηρεσιακός αριθμός παρόντων αστυνομικών και

ε) Άλλα στοιχεία που κατά την κρίση του θα συμβάλουν στην διαλεύκανση του ατυχήματος.

3. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι κάποιος οδηγός δεν ανταποκρίνεται στα καθήκοντα του, τότε πρέπει να ενημερωθεί το Κ.Ε.Λ. από το αρμόδιο όργανο της γραμμής ή τον προϊστάμενο.

4. Στην επιτόπια από την αστυνομία έρευνα για το ατύχημα πρέπει να δηλώνονται οι συνθήκες του ατυχήματος και να δίνονται τα προσωπικά στοιχεία όλων των εμπλεκόμενων καθώς και τα σχετικά με τις ασφάλειες των οχημάτων και τις Άδειες ικανότητας οδήγησης. Σε κάθε εμπλοκή των οχημάτων του τραμ, σε ατύχημα και ανεξάρτητα από την σοβαρότητα ή όχι αυτού πρέπει άμεσα να ειδοποιείται το Κ.Ε.Λ. από τον εκάστοτε οδηγό του τραμ. Ζημιές σε ξένη ιδιοκτησία πρέπει να δηλώνονται στο Κ.Ε.Λ.

7.3. Εκτροχιασμός

1. Μετά από έναν εκτροχιασμό πρέπει να ασφαλισθεί το τραμ.

Απαιτείται το κατέβασμα των παντογράφων. Ο οδηγός πρέπει να προβαίνει σε περαιτέρω μέτρα ασφαλείας. Μόνο τότε πρέπει να ζητείται από τους επιβάτες η αποβίβαση από το τραμ.

2. Ο οδηγός απαγορεύεται να προσπαθήσει να επαναφέρει μόνος του το όχημα στην σιδηροτροχιά.

7.4. Εμπόδια στον δρόμο πορείας

1. Σε παρεμπόδιση από σταθμευμένα οχήματα πρέπει ο οδηγός του τραμ να σταματάει έχοντας επαρκή απόσταση και να προσπαθεί, όσο είναι δυνατόν, να βρει τον οδηγό του σταθμευμένου οχήματος. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να βρεθεί ο οδηγός του οχήματος, τότε πρέπει ο οδηγός του τραμ να ενημερώνει το κέντρο ελέγχου αναφέροντας τον αριθμό κυκλοφορίας και τον τύπο του οχήματος.

2. Πλημμυρισμένες σιδηροτροχιές επιτρέπεται να διανυθούν με ταχύτητα βηματισμού μόνο όταν η στάθμη του νερού δεν υπερβαίνει τα 10 cm από την επιφάνεια κύλισης της σιδηροτροχιάς.

3. Αντικείμενα στον χώρο των σιδηροτροχιών πρέπει να απομακρύνονται ή να ζητείται η απομάκρυνσή τους, εάν αυτά μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την ασφαλή κίνηση του οχήματος.

4. Ο οδηγός πρέπει να σταματάει μπροστά από αιωρούμενα κομμάτια της εναέριας γραμμής και ξένα σώματα στην εναέρια γραμμή, εάν δεν μπορεί να τα περάσει χωρίς κίνδυνο.

7.5. Διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος του τραμ

1. Σε περίπτωση διακοπής παροχής ισχύος ο μοχλός πορείας-πέδης πρέπει να τοποθετηθεί στη θέση μηδέν ή στην θέση πέδηση. Ο οδηγός εκμεταλλευόμενος την υπό-

λοιπη ορμή οφείλει να σταματήσει στην καταλληλότερη θέση (ει δυνατόν στάση).

2. Σε παρατεταμένες διακοπές παροχής ισχύος πρέπει να πέφτουν οι παντογράφοι. Μετά την επαναφορά της ηλεκτρικής ισχύος πρέπει να συνεχίζεται η πορεία του τραμ με μέτρια επιτάχυνση. Τα επόμενα τραμ πρέπει να ακολουθούν διατηρώντας την κατάλληλη απόσταση.

3. Σε περίπτωση που ένα τραμ δεν λειτουργεί εξαιτίας μη τροφοδοσίας, ενώ άλλα τραμ στον ίδιο τομέα λειτουργούν, πρέπει ο οδηγός να εξετάζει, το λόγο για τον οποίο το όχημά του ευρίσκεται εκτός τροφοδοσίας.

4. Εάν υπάρχει η υποψία, ότι το τραμ ευρίσκεται απομονωμένο από παροχή ισχύος εξαιτίας ακάθαρτων σιδηροτροχιών, τότε πρέπει να χαμηλώσει αμέσως ο παντογράφος. Μόνο τότε επιτρέπεται η επιβίβαση ή αποβίβαση από το τραμ (Κίνδυνος θανάτου!). Το τραμ πρέπει να απομακρύνεται από την θέση απομόνωσης με την βοήθεια ενός άλλου τραμ. Τότε μόνο μπορεί να τοποθετηθεί ο παντογράφος ξανά στην θέση τους.

Εάν σταματήσει όλο το τραμ σε μία περιοχή που δεν υπάρχει παροχή ηλεκτρικής ισχύος, όπως π.χ. σε μονωτή εναέριας γραμμής, τότε πρέπει να μετακινείται το τραμ από ένα άλλο μέχρι ενός σημείου, στο οποίο υπάρχει παροχή ηλεκτρικής ισχύος.

Εάν δεν μπορεί να διαπιστωθεί καμία από τις αναφερόμενες αιτίες, τότε πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν το συννημένο έγγραφο Η «κατάλογος αποκατάστασης βλάβης».

7.6. Δρομολόγια αντίθετης κατεύθυνσης, δρομολόγια αμφίδρομης πορείας

1. Η κανονική κατεύθυνση πορείας είναι καθορισμένη από τον κανονισμό κίνησης της υπηρεσίας.

2. Δρομολόγια αντίθετης κατεύθυνσης σε ένα τμήμα διαδρομής με πολλές σιδηροτροχιές επιτρέπεται να γίνονται μόνο κατόπιν ιδιαίτερης εντολής. Η ταχύτητα σε αυτή την περίπτωση πρέπει να προσαρμόζεται στις τοπικές συνθήκες. Αυτή δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει σε δημόσιο συγκοινωνιακό χώρο τα 20 km/h.

3. Δρομολόγια αντίθετης πορείας επιτρέπεται κατά κανόνα να διεξάγονται μόνο μέσα από τον θάλαμο οδήγησης που βρίσκεται στην κατεύθυνση πορείας. Ειδάλλως ισχύουν αυτά ως δρομολόγια αμφίδρομης κίνησης. Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να λαμβάνονται ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας.

Δρομολόγια αμφίδρομης πορείας επιτρέπεται να διεξάγονται μόνο εάν βεβαιωθεί ο οδηγός, ότι δεν κινδυνεύει κανείς. Η ταχύτητα δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα 5 km/h.

Η στην κανονική κατεύθυνση ευρισκόμενη κεφαλή του τραμ πρέπει να καταλαμβάνεται από έναν οδηγό, ο οποίος δίνει στον άλλον εντολές οδήγησης και στάσης και μπορεί σε περίπτωση κινδύνου να θέτει σε λειτουργία τον μηχανισμό πέδης.

Πρέπει να εφαρμόζονται οι εντολές οδήγησης και στάσης του κανονισμού σχετικά με τα σήματα.

8. Αντιμετώπιση βλαβών στο τραμ

8.1. Βλάβες στο τραμ

1. Σε περίπτωση που γίνουν αντιληπτές στο τραμ, βλάβες, πρέπει ο οδηγός να προσπαθήσει να διαπιστώσει την αιτία και να την διορθώσει. Οφείλει να θέσει σε λειτουργία το σύστημα φωτεινών σημάτων προειδοποίησης του οχήματος. Στον επικίνδυνο τομέα της ρέουσας οδικής κυκλοφορίας όταν ο οδηγός είναι υποχρεωμένος να εξέλθει του

οχήματος προκειμένου να εξακριβώσει και να άρει τις βλάβες οφείλει να είναι ενδεδυμένος με την φωσφορίζουσα ενδυμασία. Ο οδηγός επιτρέπεται να εκτελεί μόνο αυτές τις εργασίες, για τις οποίες είναι αρμόδιος.

Σε περίπτωση που διαγνωσθεί μία βλάβη ή παράληψη που θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια και δεν μπορεί να διορθωθεί, πρέπει να αναφέρεται στο Κ.Ε.Λ. προκειμένου να εξερευνηθεί ο προσφορότερος τρόπος αντιμετώπισης.

2. Ανάλογα με την βαρύτητα της βλάβης πρέπει ο οδηγός να αποφασίζει, σε ποιο μέτρο είναι ακόμη δυνατή η ασφαλής λειτουργία του τραμ, ενδεχομένως δε με περιορισμούς. Σε αυτή την περίπτωση είναι ιδιαίτερα δυνατοί οι εξής τρόποι δράσης:

α) Συνέχιση δρομολογίου με επιβάτες έως την προγραμματισμένη άφιξη του οχήματος στο αμαξοστάσιο.

β) Συνέχιση δρομολογίου με επιβάτες μέχρι την αντικατάσταση του τραμ.

γ) Συνέχιση δρομολογίου με επιβάτες μέχρι την επόμενη, προγραμματισμένη στάση τερματισμού του τραμ και συνεχόμενο δρομολόγιο αποβίβασης άνευ επιβατών στο αμαξοστάσιο των τραμ.

δ) Συνέχιση δρομολογίου με επιβάτες έως την επόμενη στάση και συνεχόμενο δρομολόγιο αποβίβασης άνευ επιβατών στο αμαξοστάσιο των τραμ.

ε) Δρομολόγιο αποβίβασης άνευ επιβατών στο αμαξοστάσιο των τραμ.

στ) Δρομολόγιο μετακίνησης ή ρυμούλκησης στον προορισμό.

3. Εάν παραστεί ανάγκη απόζευξης συρμού και εγκατάλειψής του από τους επιβάτες κάθε όχημα πρέπει να ασφαλιστεί.

4. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να γίνει χειρισμός ενός τραμ που έχει υποστεί βλάβη από την κεφαλή του συρμού, πρέπει αυτό να καταλαμβάνεται από έναν οδηγό. Για δρομολόγια ρυμούλκησης πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψιν οι ορισμοί της παραγράφου 8.3 «διαδικασία ώθησας και ρυμούλκησης του τραμ».

8.2. Πυρκαγιά οχήματος

1. Σε περίπτωση φωτιάς στο όχημα πρέπει ο οδηγός να το ακινητοποιήσει σε μια κατάλληλη θέση.

2. Από τους επιβάτες πρέπει να ζητηθεί να εγκαταλείψουν το τραμ και να απομακρυνθούν αρκετά από αυτό προσέχοντας την δική τους ασφάλεια.

3. Το όχημα πρέπει να αποσυνδεθεί από την παροχή ισχύος.

4. Η φωτιά πρέπει να καταπολεμείται με τα κατάλληλα μέσα πυρόσβεσης.

5. Συζευγμένοι συρμοί πρέπει εάν είναι δυνατόν να αποχωρίζονται, να τοποθετούνται αρκετά μακριά ο ένας του άλλου και να ασφαρίζονται σε κύλιση.

6. Μετά από μία πυρκαγιά στο όχημα απαγορεύονται η τοποθέτηση των παντογράφων και η λειτουργία της μπαταρίας.

8.3. Διαδικασία ώθησης και ρυμούλκησης

1. Οχήματα που δεν μπορούν να κινηθούν αυτοδύναμα πρέπει να συζευχθούν για ώθηση ή ρυμούλκηση μηχανικά με το όχημα που παρέχει την κίνηση.

2. Στην περίπτωση ρυμούλκησης πρέπει να καταλαμβάνεται το ρυμουλκούμενο όχημα από έναν οδηγό, ο οποίος μπορεί να χειρίζεται την πέδη στάθμευσης, προκειμένου να εμποδιστεί ολίσθηση του τραμ σε μη επιδιωκόμενο αποχωρισμό.

3. Για την εκτέλεση δρομολογίων σε διαδικασίες ώθησης του συρμού ή ρυμούλκησης είναι υπεύθυνος ο οδηγός που ευρίσκεται στην κεφαλή του συρμού.

4. Οι επιβάτες επιτρέπεται να μεταφερθούν μέχρι την επόμενη στάση, εάν εξασφαλίζεται η ασφάλειά τους.

5. Εάν λόγω σκότους ή κακής ορατότητας τα σήματα του τραμ Σ1 ή Σ2 δεν είναι αναγνωρίσιμα, τότε πρέπει να διασφαλισθεί η αναγνωρισιμότητά τους δια άλλων μέσων.

6. Η επιτρεπόμενη ανώτατη ταχύτητα στο οδόστρωμα δημοσίων οδών κατά την διαδικασία της ρυμούλκησης ή ώθησης του τραμ επάνω σε σιδηροτροχιές δεν δύναται να υπερβαίνει τα 20 km/h. Κατά την διαδικασία ώθησης η ρυμούλκηση πάνω σε αποκλειστικούς διαδρόμους τραμ η ανώτατη ταχύτητα περιορίζεται στα 40 km/h.

9. Εκπαίδευση οδηγών τραμ

9.1. Εκπαιδευόμενοι οδηγοί

1. Οι προϋποθέσεις για την εκπαίδευση των οδηγών απορρέουν από τις διατάξεις του Π.Δ. 397/1984.

9.2. Εκπαίδευση

1. Η εκπαίδευση των οδηγών τραμ διαρκεί 60 ημέρες. Αποτελείται από την γενική θεωρητική εκπαίδευση, και την πρακτική εξάσκηση - οδήγηση.

2. Η θεωρητική εκπαίδευση λαμβάνει χώρα σε αίθουσες διδασκαλίας και με επιτόπου επισκέψεις σε εγκαταστάσεις του δικτύου, περιλαμβάνει δε εκπαίδευση όσον αφορά το δίκτυο του τροχιόδρομου, τους κανονισμούς, τις διαδικασίες και το όχημα.

3. Η πρακτική εξάσκηση - οδήγηση γίνεται αρχικά στη γραμμή πρόσβασης στο αμαξοστάσιο και στην συνέχεια στις κύριες γραμμές του δικτύου.

9.3. Υποχρεώσεις του εκπαιδευτή οδήγησης

1. Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, ο εκπαιδευτής οδήγησης είναι υποχρεωμένος

α) να εξασφαλίζει τάξη, πειθαρχία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της υπηρεσίας,

β) να παρέχει τεχνική υποστήριξη για τη διασφάλιση της σωστής συμπεριφοράς προς τους επιβάτες, ιδιαίτερα δε για την πληροφόρηση των επιβατών, την ασφαλή εξυπηρέτηση των στάσεων και την τήρηση του πλάνου δρομολογίων,

γ) να τηρεί τις διατάξεις της υπηρεσίας τραμ,

δ) να κάνει υποδείξεις για τις ιδιαιτερότητες των διαδρομών,

ε) να επιτηρεί την έγκαιρη αντίδραση σε επικίνδυνες καταστάσεις,

στ) να υποστηρίζει τη συμπεριφορά σε περίπτωση προβλημάτων στο δίκτυο γραμμών και βλαβών του τραμ,

9.4. Δικαιώματα

1. Ο εκπαιδευτής οδήγησης έχει το δικαίωμα, στα πλαίσια των προγραμμάτων εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, να κάνει υποδείξεις στους εκπαιδευόμενους.

2. Ο εκπαιδευτής οδήγησης έχει το δικαίωμα να διακόπτει τα προγράμματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης σε προσωρινή ή μόνιμη βάση, σύμφωνα με το εγχειρίδιο κανονισμών χειρισμού τραμ, σε περίπτωση που:

α) Οι εκπαιδευόμενοι δεν ακολουθούν τις υποδείξεις του.

β) Λόγω μακρών περιόδων απουσίας των εκπαιδευόμενων δεν μπορεί πλέον να διασφαλιστεί η επιτυχής συμμετοχή τους στις εξετάσεις.

γ) Ο εκπαιδευόμενος πριν ή κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης βρίσκεται υπό την επήρεια αλκοόλ ή άλλων ψυχοτρόπων ουσιών.

δ) Όταν κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης αποδεικνύεται ότι ο εκπαιδευόμενος δεν είναι κατάλληλος για τη μελλοντική του δραστηριότητα ως προσωπικό της εταιρείας ή κατόπιν επιθυμίας και έγγραφης αίτησης του εκπαιδευόμενου.

3. Ο εκπαιδευτής οδήγησης έχει το δικαίωμα να συμμετάσχει ως συνεξεταστής σε υπηρεσιακές εξετάσεις, εφόσον οι εξεταζόμενοι δεν εκπαιδεύτηκαν από αυτόν.

9.5. Εσωτερικές εξετάσεις

1. Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης των οδηγών θα πραγματοποιούνται εσωτερικές εξετάσεις.

2. Τα περιεχόμενα των εξετάσεων και η εφαρμογή εξεταστικών μέσων καθορίζονται βάσει ξεχωριστής οδηγίας, η οποία ενημερώνεται συνεχώς ανάλογα με τα υπηρεσιακά δεδομένα.

Η επιθεώρηση των εξετάσεων εκπαιδευόμενων οδηγών γίνεται από έναν ή δύο εκπαιδευτές οδήγησης, οι οποίοι δεν συμμετείχαν στην εκπαίδευση του εξεταζομένου.

9.6. Πρόγραμμα εκπαίδευσης οδηγών τραμ

1. Θεωρία: 10 ημέρες

α) Γενικές Αρχές - Περιγραφή της εκπαίδευσης

β) Αρχές ασφαλείας

γ) Περιγραφή της εταιρίας (δίκτυο, οχήματα, αμαξοστάσιο)

δ) Κανονισμοί και Διαδικασίες Λειτουργίας

ε) Καθήκοντα των οδηγών

στ) Δρομολόγια, Υπηρεσίες

ζ) ΚΕΛ, Σηματοδότηση, Έλξη, Επικοινωνίες

η) Αντιμετώπιση Ατυχημάτων

θ) Εξετάσεις

2. Οχήματα: 5 ημέρες

α) Βασικές γνώσεις - περιγραφή οχήματος

β) Παροχή ισχύος

γ) Οδήγηση και πέδηση

δ) Ζεύξη - απόζευξη

ε) Επικοινωνία

στ) Λειτουργίες πριν την εκκίνηση

ζ) Χειρισμός θυρών

η) Εξετάσεις

3. Πρακτική εξάσκηση - οδήγηση: 45 ημέρες

α) Οδήγηση στην γραμμή πρόσβασης στο Αμαξοστάσιο

β) Οδήγηση στην κύρια γραμμή

γ) Εξετάσεις

4. ΣΥΝΟΛΟ =

60 Ημέρες

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 13 Ιουλίου 2004

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Μ.ΛΙΑΠΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ**ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://www.et.gr> – e-mail: webmaster@et.gr

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000-4
Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	(2310) 423 956	ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο	(2410) 597449
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	(210) 413 5228	ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13	(26610) 89 127
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	(2610) 638 109		(26610) 89 105
	(2610) 638 110	ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1	(2810) 396 409
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	(26510) 87215	ΛΕΣΒΟΣ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως	(22510) 46 888
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	(25310) 22 858		(22510) 47 533

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**Σε έντυπη μορφή:**

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 16 σελίδες σε 1 euro, προσαυξανόμενη κατά 0,20 euro για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα ΦΕΚ σε 0,15 euro ανά σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO	Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α'	Ετήσιο	150	Αναπτυξιακών Πράξεων	Ετήσιο	50
Α	3μηνιαίο	40	Ν.Π.Δ.Δ.	Ετήσιο	50
Α'	Μηνιαίο	15	Παράρτημα	Ετήσιο	50
Β'	Ετήσιο	300	Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας	Ετήσιο	100
Β'	3μηνιαίο	80	Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	5
Β'	Μηνιαίο	30	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	200
Γ	Ετήσιο	50	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Εβδομαδιαίο	5
Δ'	Ετήσιο	220	Α.Ε. & Ε.Π.Ε	Μηνιαίο	100
Δ'	3μηνιαίο	60			

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. ειδικού ενδιαφέροντος σε μορφή cd-rom και μέχρι 100 σελίδες σε 5 euro προσαυξανόμενη κατά 1 euro ανά 50 σελίδες.
  - Η τιμή πώλησης σε μορφή cd-rom δημοσιευμάτων μιας εταιρείας στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. σε 5 euro ανά έτος.
- Τα παραπάνω cd-rom διατίθενται ύστερα από σχετική παραγγελία και αφορούν Φ.Ε.Κ. που έχουν δημοσιευθεί μετά από το έτος 1994.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗ Φ.Ε.Κ. : τηλεφωνικά : 210- 9472555 , fax : 210- 9472556 internet : <http://www.et.gr>.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Σε έντυπη μορφή	Από το Internet
Α' (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	225 €
Β' (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	320 €
Γ' (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	65 €
Δ' (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	320 €
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	160 €
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	65 €
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	33 €
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	65 €
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	10 €
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.250 €
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	225 €
Πρώτο (Α'), Δεύτερο (Β') και Τέταρτο (Δ')	-
	190 €
	225 €
	ΔΩΡΕΑΝ
	160 €
	95 €
	ΔΩΡΕΑΝ
	ΔΩΡΕΑΝ
	33 €
	ΔΩΡΕΑΝ
	645 €
	95 €
	450 €

Για την παροχή δικαιώματος ηλεκτρονικής πρόσβασης σε Φ.Ε.Κ. προηγούμενων ετών, η τιμή προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής έτους 2004, κατά 25 euro ανά έτος παλαιότητας και ανά τεύχος.

- * Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ (το ποσό συνδρομής καταβάλλεται στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 2531 και το ποσό υπέρ ΤΑΠΕΤ (5% του ποσού της συνδρομής) στον κωδικό αριθμό εσόδων ΚΑΕ 3512). Το πρωτότυπο αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) θα πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στην αρμόδια Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
- * Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
- * Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.
- * Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
- * Η συνδρομή ισχύει για ένα ημερολογιακό έτος. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
- * Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.
- * Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00' έως 13.00'

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ